

Abonnement pour un an
250 piastres

Adresse :

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XIXème ANNÉE

1 Juin 1924 — No 166

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]

داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون
۲ بچق ایرادر .

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلانده « اجتهاد » نوی

تلفون : استانبول ۸۶۵

اون طقوزنجی سنہ

نومرو ۱۶۶-۱ حزیران ۱۹۲۴

دولتكم عمومى صفت مابه التميزى اولدى. حادثاتى حدودندن
يالكىز بر قاج آى اول كشف ايتمه مستعد زمامدارلر
استثنائى دولر.

§ وقتندن اول كورمه مه نك وترددك جزاسى دائما جكيلر.
وقتيه برانكلىز ناظرى نك بصيرتسزلىكى كنديلرينه نيلغولاند
Héligoland آطه سنى ترك ايتمه مش اولدنى تقديرده،
دونائىلارنى شيمدى تهديد ايده جك تحريرى، آلمانلر،
تدهش ايتمكسزىن دوشونمه يورلر. [متفقلر مرارتمسز
خاطر لايازمالر، يوركلارنده آيلىق دويماقسزىن دوشونه.
مزلر، كه مبايىء حربده آلمانلر ك] (بره سلاو)
و (كوبن) كيلوى (استانبول) ه دوشوبول آلايى
زمان بر قاج قوروازوره، بر آلمان كيليرنى تعقيب ايتمه
امر ايده جك قدار شيمه تصميحه وبصيرت لازم، به مالك
بر ناظر بولونسيه يدى حرب بوسوبوتون باشقا بر جربان
آليردى. منورين بير ايمپراطور، آكلامش بولونوردى كه
آلمانى، جهانك ساح ومسالقى محافظه ده اك زياده منفعتدار اولان
مملكيتيدر، بويله ب ايمپراطور، (يسمارق) ك (روسيا) ايله اصلا
بوزوشماقنى نصيحتلىك درينلىكى ده هان تقدير ايدردى.
بصيرتسزلىك عواقبى تعمير اولماز كيدير. متفقلر، اولجه
ار تكاب ايدىلش اولان بصيرتسزلىك وعزمسزلىك خطارىنى
تعمير ايجون (كليبولى) ده بلافايده ۱۰۰,۰۰۰ كيشى صنايع
ايتديلر.

§ بدايت حربده متفقلر ك قربانى اولدقلى مرفقيه سز.
لكردن بر جوغنىك اسبانى ساره بر كله خلاصه ايدر:
بصيرتسزلىك [Imprévoyance].

§ اقوامك خداوندلرى قيمتسز اولمش اولان فكرلرله
باشاميه دوا ايدىيورلر. موقوف لرله القاي اثبات اولونمش
حقيقت لردن برى شورد، كه اجنبى اقوامى بو اقوامك
آرزو واراده سنه مخالف اولارق، كنديسنه الحاق ايتك
ايسه ين و بونى يايان بر مملكت هيچ بر شى قازانماز.
(آوستريا و نتيه بونك نجره سنى و نه زيا Vénétie ايله،
(آلمانيا) ايسه اللى سنه على الدوام بر اعتشاشات ومصارف
سيه اولان (آلاس) ايله عيى نجره ينى يابدى.
بو سطرلر يازيلركن آلمانلر ك دونائىلارى هنوز لرنده
بولونيوردي.

بسيقولوجيايى قبسه ملاحظه لردن، روحى نص لردن
متشكل اولان وعلم روحك كافه مسائل و امور بشريه نك
تطبيقاتى تضمن ايدن الك صوك ائرى

عملی روحيات

ك

ترجمه سنه ابتدار و بونى اكمل ايتدك. باقنده طبى اتمام
ولشر ايديله جك در، عملى روحيات ذكالى، تفكرلر،
روحلر ايجون، حقيقى بر ضافت روحايه اولاجا قدر.

دارالفنون من حقه سده بعض ملاحظات

عزى و فاضل دوكتور عاقل مختار بكك اوزلور رسله سيدر.
بو رساله نك انتشارى بزه دارالفنون مفهوى اوزمريه توجيه
اولوتش قوتلى بر پروژه قورر ضايعى كيب اولشدر. عاقل مختار
بك طبعده تعمق ايتك، محيط وشامل نظرىنى قاطب ايتمه مشدر ۲۶
سنه اول جنوده طائيدىم آتشين ذكالى عاقل قالمشدر.
(دارالفنون) ايتجه مه ايدر. او، دارالفنون اولسون ديور.
آيقاق دارالفنون يوقدر ديمسى دارالفنونك واراولمى ايسه.
ديكندن در. نجه بوق اولان واركروين دن ايدر. (باتقو)
نك طبى (ماقيت) ي بريته او طررماقندن منع ايتمه ديمى. قيمتدار
مسلكد اشرك حياتدار رساله سنىك مطالعه سندن آلمانن تاثير
والهام بودر. عاقل بك كچن سنه بلغارستانده آيچلان دارالفنونك
باقنده كنديسندن اورويده بحث ايتديره جى، مايوس و قبطه
كار براساله سويله يور. علم، فن طلندىكى كشفياق هر آى اجمال
ايدن مجوعه لره، برويا دائما زياده، روم، ارمنى وهله چوق
وايون اسلرينه تصادف ايدىيور. برتورك اسمنه بوكاشفلايسته.
سنده نه وقت تصادف ايتمه باشلارسق اوزمان دارالفنونك حقيقى
واراق ايله موجود اولاجاق. عاقل بك برادر سنى كال اخلاص
ايله تبريك و خيال پرست ذواتى تعزیه ايدره ز.

دون و يارين

§ بر قومك حسياتى قوللانايمى بيلمك ار قومق ارادتى
اداره ايتمه ينى بيلمك در. بو حسياتى دائيمىلشدر مك. روحى
تجديد ايتك، روحى يكيكن ايتاق در.

بشنى مبحث

هكومتلر ك صرب وسيله سيله اورتمه ميه ميه قيصورلىرى
حرب دن اول وصو كره، منورينلك نقصانى رجال

فقط بروقراسیا خویا لارینك محبوبی اولان بر حکومت [یعنی روسیا] بونلری الدها ایتیه موفقی اولامامشدی. پولیتیکه ده پك عمومی اولان تربید مواعید اصولی [یعنی مبعوث اولاجق لرك] کندیلرینی مبعوث انتخاب ایدیه لك اهلاییه بر چوق و عدلده بولوماسی [دائما تها لكلی بیر اصول اولمشدر. بواسول فرقه لره موقه فائدی اولاییلیر فقط حکومت لره هیچ بیر زمان مفید اولماز .

§ بر کونلك مفیدی دواملی حقیقتلره ترجیح و آن حاضر ك اجتهادلرینه کوره اداره حکومت ایتك، استقبال ایچون دواسز و ضعیف لر حاضر لاماقدور .

در دنجی مبحث

صبر بر آلمانیه سیاسی در سلسله

§ اداره حکومت صناعتی حربیدن سو کره اولدینی قادار هیچ بر زمان زور اولمایا جاقدر . احتمالاً اك بیوك مشكلاندن بری جدالك استنزام ایتدیكی جهان شمول مداخله اعتیادلرندن قطع علاقه ایتك اولاجقدور .

§ انسانلری تحریك ایدن حسیاتك غاملرینی قطعیتله استعمال صناعتی، نه کتابلرده، نه مکتبلرده تعلیم اولونماز. بو صناعت، تحصیل ایله دكل تجربی و عملی اولاراق او کره نیان بر صناعت قلمشدر. یالکیز تجربه ایله قازانیلیر حرب انساننده ارتکاب ایدیلن بتون بسیقولو حیا خطالرینه نظراً حکم اولونورسه بونی قازانه قولای دكلدر .

§ سیرت اقوام كحرکی، اعتقادلر و منفعت لر در اعتقادلر نه عقل ایله قوللرام ایدیلرله دیکندن اولیای امور، منفعت لرله اعتدال ایتدی دره بو بسیقولو حیائی پره لمسیب ك صاعلاملقی اورتهیه قویماق ایچین بر چوق تضییقات وقائی محاربات عصرلری لازم اولمشدر .

§ وقوتانه زهر برك ایتیه اك زیاده مستعد اولان کیمسه لر اولدن تخمین و کشف ایدیه دیکلری بر حدود قادار وقوتانی کتیر دیکدن سو کره اكثریا وقوات اونلری سوروكلر .

قلیج زاده حق بك برادر مزك (خالق و خلقت)

عنوانلی مقاله سی کله جك نسخیه قالای .

§ در قنور ثمو بگك آدوه نیتست » لر مقاله سی دخی

کله جك نسخیه کیره جك بر .

مدیر مسئول عبدالله جودت

« ایش ایشدن کچدی Trop tard » سوزی بیر انگلیز ناظر برك دیمش اولدینی و جهله بیر چوق خسران لرك ایضاحی اولمشدر .

§ تاریخك جریان وانكشافنده، وقیلله حکم وقوت دن طاری اولان ارادات اقوام، یکی پولیتیکه نك اساسی عاملی اولمشدر .

§ دول معظمه لك، مأمورلری [اخبار آزانلری] طرفندن بوقادار اكسیك معلومات دار قیلیند. قلوبك سببی شودر كه بو مأمورلر آمر لربك خوشنه کینمك ایچون آمر لربك فکر واجتهادلرینه آینه لك ایتكدن باشقارشی یا بیا بولر . بدایت حربده (بولغار) لرو (یونانی) لر حقنده کي خویا لربك بوندن باشقا سببی یوقدی .

§ بسیقولو حیائی قوت لرك استعمالنده کي خطالری، دشمنك فائیتقی افنا اید. بیایره دیپلومانلربك بسیقولو حیائی کفایت سز لکی، کندیلرینه یکی دشمنلر وجوده کتیر دیکجه آلمانیا، بونك تجربه سی یاپدی .

ضعیف حکومت لر، سحیه سز فردلر کیهی، دشمنلری ایچون از مهیب، درستلری ایچین تهلكه لی درلر .

§ بر دیق تاتور Dictateur بر اویدورمه [Fiction] در، بر موهوم دره حقیقت حالده، دیق تار ك قوت واقعداری . استبداد لری فساد اخلاقی لری چوق سورمه دن ناقابل تحمل اولان اسمسز و غیر مسئول كوچوك دیق تارلر آره سنده داغیلمش بولونور .

§ مسئولیت سز هر اقتدار سر عتله استبداده استعماله ایدور . § عسکر ك محفی اوزره ریشه تأثیری سبیلله، تجارتلرینی تهدید ایتك ایسته دیك ایچون، اك بنام حربیه ناظر لر مزدن بر برك دوریلرله سنه رمق قالدینی حقیقی در پدش ایدیلر ك شراب ایچیلن كوچوك لوقا طه صاحب لربك [Marchands de vin] لرك مهیب قدر تلی و قانون واضع لر مزه الهام ایتدیكلری قورقو حقنده بر فکر ایدیلر بیلیر .

§ بزم پارلمانلر مزك قیمتك مداره، و اخذ اولماسنك سبب لری چوق در . فقط اعتراف ایتدی در، كه بویارمانلر دن چیقان بیوك قومسیون لر اولماق سزین مدافعه لازم اولان نه مهمانه نه طویلرله هیچ بر زمان مالك اولمازدق . مطلق Absolu